

ABONNEMENT
BIJ VOORUITBETA-
LING BINNENLAND
4.50 BUITENLAND
5.50 PER JAAR-
GANG. VOOR AN-
NONCES WENDE
MEN ZICH TOT
DEN UITGEVER.

MAANDBLAD VOOR DE BEELDDE
VAKKEN. REDACTIE THEO VAN DOES-
BURG. UITGAVE X. HARMS TIEPEN.

ADRES VAN RE-
DACTIE: KORT
GALGEWATER 3
LEIDEN. ADMI-
NISTRATIE: X.
HARMS TIEPEN,
HYPOLITUSBUURT
37 DELFT, INTERC.
TEL. 729 EN 690.

1e JAARGANG.

MEI. NEGENTIENHONDERDACHTTIEN.

NUMMER 7.

DE NIEUWE BEELDING IN DE SCHILDERKUNST.

DOOR PIET MONDRIAN.

VI. DE REDELJKHEID DER NIEUWE BEELDING. (VERVOLG).

Oogenschijnlijk is het weinig modern zich op een oude waarheid te beroepen om de redelijkheid van het nieuwe in het licht te stellen. Oogenschijnlijk evenwel, want het nieuwe toch is niet anders dan een andere verschijning van de universele waarheid, die onveranderlijk is (zie art. II blz. 13).

Die waarheid, door alle tijden heen waar, is reeds in de oudheid op verschillende wijzen geformuleerd, en onder deze uitdrukkingen der wijsheid is er één, welke de ware betekenis der kunst volkomen omschrijft: door het tegendeel worden de tegendeelen, hoe dan ook, het beste gekend. Ieder weet, dat om zoo te zeggen niets ter wereld uit zich zelf en op zich zelf denkbaar is, maar beoordeeld wordt door vergelijking met zijn tegendeel (Philo van Alexandrië, Bolland—Zuivere Rede). Eerst heden, nu het tijdsbewustzijn daartoe is gerijpt, nu een meer evenwichtige verhouding van het innerlijke en uiterlijke, van het geestelijke en natuurlijke al meer en meer bestaanbaar wordt, komt de kunstenaar langs den weg der kunst (d.i. dien van het uiterlijke) tot de bewuste erkenning van die waarheid der ouden, welke reeds sedert lang door het logisch denken (Hegel) opnieuw naar voren gebracht is. 1).

De kunst — als eene der openbaringen van de waarheid — heeft de waarheid der tegendeelheid steeds tot uitdrukking gebracht, doch eerst in dezen tijd scheppend gerealiseerd. De scheiding tusschen Oude- en Nieuwe schilderkunst moeten wij dan ook erkennen, zoodra we inzien dat de Natuurlijke Schilderkunst die waarheid slechts gesluierd en onevenwichtig openbaarde, terwijl de Nieuwe Beelding haar in bepaaldheid en evenwichtigheid beeldt.

Alle schilderkunst heeft het zichtbare (waarvan zij uitgaat) tot eene den mensch ontroerende schoonheid verwerkt door ook het tegendeel van het zichtbare tot beeldende uitdrukking te brengen in het natuurlijke. 2). Doch niet alle schilderkunst heeft dat tegendeel in evenwichtige verhouding met het natuurlijke gebeeld. 3).